

Decs Nagyközség Önkormányzatának Védőnői Szolgálat
7144. Decs, Ócsény u. 10.
Telefon: 74/495-090
e mail cím: vedonok@decs.hu

Szakmai beszámoló

Decs Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete részére
Decs Nagyközség Területi Védőnői Szolgálatának mindenkori feladatairól,
2019. évi szakmai tevékenységéről és működési körülményeiről

Köszönjük a lehetőséget, hogy szép hivatásunkat bemutathatjuk a képviselő testületnek.

2013.09.21.-én a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében kinyilvánították, hogy az arra méltó Magyar Védőnői Szolgálat Magyar Örökség. Majd 2015.április 23.-án a Hungarikum Bizottság döntése alapján a 100 éves Védőnői Szolgálatot, amely nemzetközileg is elismert és egyedül álló, tradicionális rendszer a nemzet büszkeségeink között tudható (magyar hungarikum).

Ezért szeretnék a beszámolómat történeti áttekintéssel kezdeni.

1915- június 13.-án Budapesten Stefánia Belga királyi hercegnő védnökségével született meg az „Országos Stefánia Szövetség az Anyák és Csecsemők Védelmére”, ezen belül a Védőnői Szolgálat. Heim Pál kezdeményezésére a gondozó képzést a Stefánia Szövetség indította el a Központi Védőnőképző Iskolában 1916-ban.

1927-ben Johan Béla az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója a Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálat keretein belül vidéken is megszervezte ezt az egészségvédő munkát. A II. Világháború után hozták létre a Védőnői Szolgálatot, amely állami keretek között működik a mai napig. A védőnői képzés 1975-ben emelkedett főiskolai szintre.

Magyarországon a Magyar Védőnők Egyesülete tömöríti az ország védőnőit. Érdekvédelmi szervezeteként felügyelik a védőnőket érintő jogszabályok megalkotását és változását.

Mottónk: „Védőnők az egészséges boldog családokért”.

Mivel a közvélemény leggyakrabban csupán a fejtetvességgel, esetleg a védőoltásokkal, jó esetben kisbabákkal hoz minket összefüggésbe, örömmel mutatjuk be, hogy feladataink ennél sokkal szerteágazóbbak. Sőt, kompetenciáink folyamatosan bővülnek. A védőnő olyan magasan képzett prevenciós szakember, akit a családok beengednek az otthonukba, és szerencsés esetben bizalmukba fogadnak. Ebben a mindenkorai kormányzat általában lehetőséget lát, és igyekszik a védőnőket a magyar családok szolgálatában újabb és újabb kihívások elé állítani.

Védőnői körzethatárok

A védőnők által ellátandó utcák köre a korábbi házi orvosi körzetekkel mutat párhuzamot.

Decs I. körzet :

Területhez tartozó utcák: Öcsényi u., József Attila. u., Damjanich u., Vízszél u., Haladás u., Erkel Ferenc. u., Sárköz u., Bem Apó u., Rákóczi u., Ete u., Bélyei Tamás. u. , Duna u., Bíborvég u., Szövetkezeti u., Babits Mihály. u., Hársfa u., Kölcsey Ferenc .u, Terv u., Hunyadi Mátyás u., Május 1.u., Váczi Mihály. ltp., Garay. u., Móricz Zsigmond., u., Ady Endre. u. páros oldala, Szőlőhegyi u. páratlan oldala 35-ös házszámig, Deák Ferenc. u. páros oldala 16/a-tól felfelé, páratlan oldal 17/a -tól felfelé, Széll Judit. u. páros oldal 16.-tól felfelé, páratlan oldal 15.től felfelé, Alkotmány u. páros oldala 60-tól felfelé, páratlan oldal 25-től felfelé, Széchenyi u. páros oldala 56-tól felfelé, páratlan oldal 57-től felfelé, Gárdonyi Géza. u. páros oldala 54-től felfelé, páratlan oldal 53-tól felfelé, Öreg u. páros oldala 40-es házszámig, páratlan oldala 35-ös házszámig, Vasútállomás
Külterületek: Szomfova, Szivattyútelep, Gyöngyösoldal, Lassi.

Területet ellátó védőnő: Pécsi Zoltán Csabáné

Tanácsadások helye: Decs, Öcsényi u.10.

Tanácsadás ideje: hétfő: önálló védőnői várandós tanácsadás: 10-12 óra
szerda: önálló védőnői csecsemő tanácsadás: 8-10 óra
kedd: csecsemő szaktanácsadás: 8-10 óra

Körzetet ellátó gyermekszakorvos: Dr. Péntek Elvira házi gyermekorvos

Oktatási intézmények: Ellátási területhez tartozik a Bíborvég Általános Iskola, valamint a Tesz-Vesz óvoda és Mini Bölcsőde.

Decs II. körzet:

Területhez tartozó utcák: Fő u., Dr. Pilissy Elemér u., Tabán u., Petőfi Sándor u., Arany János u., Dózsa György u., Kossuth Lajos u., Táncsics Mihály u., Béke u., Dankó u., Temető u., 48-as u., Jókai Mór u., Zrínyi Miklós u., Faluvég u., Ady Endre u. páratlan oldala, Szőlőhegyi u. páros oldala, valamint a páratlan oldal 37-től felfelé; Deák Ferenc u. páros oldala 14-ig, páratlan oldala 15-ös házáig, Széll Judit u. páros oldal 14-ig, páratlan oldal 13-as házáig, Alkotmány u. páros oldala 58-ig, páratlan oldal 23-ig; Széchenyi u. páros oldala 54-ig, páratlan oldal 55-ig, Gárdonyi Géza u. páros oldala 52-ig, páratlan oldal 51-es házáig, Öreg u. páros oldal 42-től -, páratlan oldal 37-től felfelé,

Külterület: Késmárki dűlő
Tuladuna
Cserenc puszta
Alföldszállás

Kapcsolt község: Sárpilis

Területet ellátó védőnő: Szabolcsné Kátai Mária

Tanácsadás helyei: Decs, Öcsényi u. 10

Ideje: Önálló csecsemő tanácsadás: hétfő: 8 - 9, 30 óra között

Önálló várandós tanácsadás: hétfő: 12, 30 – 14 óra között

Szakorvossal tartott csecsemő tanácsadás: kedd: 8 -10 óra között

Sárpilis, Nyéki u. 2.-4.

Ideje: Önálló csecsemő tanácsadás: péntek: 8 -8, 30 óra

Önálló várandós tanácsadás: péntek: 8, 30 -9 óra

Körzetet ellátó szakorvos: Dr. Péntek Elvira házi gyermekorvos

Oktatási intézmények: A területhez tartozik a Sárpilisi Tündérvilla óvoda

Ellátottak köre: A 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelet 2.§ (5) bekezdése alapján a védőnő köteles ellátni –a lakcímmel rendelkező személyeken túl- a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyt is aki az ellátás iránti igényét a védőnőnél bejelentette.

Jogszabályi háttér, szakmai felügyelet

A szakmai vezetésünktől a közelmúltban érkezett **Szakmai, gyakorlati iránymutatás a területi védőnő gyermekvédelmi feladatainak ellátásához, különös tekintettel a korai észlelésre, jelzésre és az együttműködésre** című dokumentum foglalja legjobban össze azon jogszabályok és szakmai irányelvek töredékét, amelyek alapján a védőnő számon kérhető.

- 1) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény;
- 2) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény;
- 3) Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény;
- 4) Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény;
- 5) A magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény;
- 6) Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény;
- 7) A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény;
- 8) Az intézeten kívüli szülés szakmai szabályairól, feltételeiről és kizáró okairól szóló 35/2011. (III. 21.) Korm. rendelet;
- 9) A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet;
- 10) A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló

- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet;
- 11) Az intézeten kívüli szülés szakmai szabályairól, feltételeiről és kizáró okairól szóló 35/2011. (III. 21.) Korm. rendelet;
- 12) A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet;
- 13) A várandósgondozásról szóló 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelet;
- 14) A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet;
- 15) A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet;
- 16) Az egészségügyi szolgáltatók hatósági szakfelügyeletéről, szakmai minőségértékeléséről és a minőségügyi vezetőkről szóló 33/2013. (V. 10.) EMMI rendelet;
- 17) A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet;
- 18) A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet;
- 19) Gyermek-alapellátási útmutató a 0-7 éves korú gyermekek szűrési vizsgálatainak elvégzéséhez (2. javított kiadás, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, 2015.)
- 20) Az Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányelve az egészségügyi ellátók feladatairól gyermekek bántalmazásának, elhanyagolásának gyanúja esetén (Egészségügyi Közlöny, 9. szám, 2016. május);
- 21) Protokoll – A család-és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól – 1. kiadás EMMI, 2016. április;
- 22) Módszertani útmutató – A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan – 2. átdolgozott kiadás, EMMI, 2016. április 26.;
- 23) Protokoll - A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól - 1. kiadás, EMMI, 2016. április;
- 24) Szakmai ajánlás – A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól - 1. kiadás, EMMI, 2016. április;
- 25) Védőnői Szakmai Iránymutatás az újszülöttről (gyermekágyas anyáról) szóló értesítéssel kapcsolatos területi védőnői és kórházi védőnői feladatok ellátásához (NSSZEF-78-9/2016.);
- 26) Adatlap a fejlődési szint megítéléséhez az iskolai felkészítés elősegítésére – vélemény a védőnői kötelezettségről, kivitelezéséről (OTH 520-18/2004)

A szakma szabályai szerinti munkavégzést szakfelügyeletünk rendszeresen ellenőrzi.

A területi védőnő feladatai

Mindennapi tevékenységünket az alábbi alapvető rendeletek mentén végezzük:

49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról

26/2014. (IV.8.) EMMI rendelet a várandósgondozásról

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

A 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról alapján:

3. § A védőnő feladata:³

a) a **nővédelem**, ezen belül

aa) a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,

ab) az anyaságra való felkészülés segítése,

ac) a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,

ad)⁴ a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése;

b) a **várandós anyák gondozása** a külön jogszabályban foglaltak szerint;

c) a **gyermekágyas időszakban segítségnyújtás** és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;

d) az **újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása**, ennek során⁵

da)⁶ a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,

db) az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,

dc)⁷ a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,

dd)⁸ a külön jogszabály szerinti, 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött - külön jogszabályban meghatározott - kötelező vizsgálatokról, az *1. számú melléklet* szerinti vizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésekről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos (a továbbiakban együtt: háziorvos) írásban történő értesítése,

de) a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,

df) a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,

dg) az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,

dh) a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint;

e) **az óvodában a védőnői feladatok végzése**, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;

f) **az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása**;

g) **családgondozás** keretében,

ga) a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,

gb)² soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,

gc)¹⁰ a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos írásos értesítése, ha a törvényes képviselő a területi védőnői ellátás (a családlátogatás) igénybevételét megtagadja, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,

gd) figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,

ge) tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,

gf)¹¹ tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,

gg)¹² a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára,

gh)¹³ részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,

gi)¹⁴ szükség esetén, felkérésre - illetékességi körén kívüli körzetben - eseti gondnokság ellátása;

h) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

Az ellátandó területeken 2019-ben végzett szakmai tevékenységünk áttekintése

A statisztikai adatok a „Területi védőnői jelentés összesítője alapján készültek, mely éves összesített adatokat tartalmaz.

Decs I. körzet:

Gondozott családok száma: 95 (2019. decemberi állapot szerint)

Nővédelmi munka:

Nővédelmi látogatások száma: 23

Nővédelmi tanácsadáson megjelentek száma: 2

Várandós anyák gondozása:

Várandós anyák száma: 30 fő ebből veszélyeztetett: 22 fő

Várandós látogatások száma: 127

Önálló védőnői tanácsadáson résztvevő várandós anyák száma: 175 fő

Gyermekágyas és szoptatós anyák gondozása:

Az év folyamán szült anyák száma: 18

Szült anyák közül gondozásban részesülők száma: 18

Gyermekágyas anyáknál történt látogatás száma: 98

Csecsemő-és kisgyermekgondozás:

0-11 hónaposok száma: 172 ebből veszélyeztetettek: 32

Védőnői látogatások száma: 246

Orvossal tartott tanácsadáson megjelentek száma: 65

Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma: 92

12-35 hónaposok száma: 353 Veszélyeztetettek száma: 36

Védőnői látogatások száma: 164

Orvossal együtt tartott tanácsadáson megjelentek száma: 48

Védőnői tanácsadáson megjelentek száma: 89

3-6 évesek száma: 858 Veszélyeztetettek száma: 175

Védőnői látogatások száma: 160

Orvossal együtt tartott tanácsadáson megjelentek száma: 14

Védőnői tanácsadáson megjelentek száma: 91

7-18 éves otthon gondozott gyermekek gondozása:

száma: 16 fő Veszélyeztetettek : 0

Látogatások száma: 2

Iskola-egészségügyi tevékenység:

A körzethez tartozik az általános iskola, valamint az óvoda és mini-bölcsőde. Az alapszűréseket önállóan végzem a módszertani irányelv szerint. Adatok a 2019./2020-as tanévre vonatkoznak.

Oktatási intézménybe beíratottak száma: Bíborvég Általános Iskola: 150 fő

Tesz-Vesz óvoda: 117 fő

Mini bölcsőde : 7 fő

Óvodában csak tisztasági-tetvességi szűrést végzek, a pszichoszomatikus szűrővizsgálatokat önálló védőnői tanácsadás keretén belül végzem.

Kiemelt feladat az egészségnevelés/fejlesztés, elsősorban az egészséges életmód támogatása, a népegészségügyi program az iskolai egészségfejlesztési terv megvalósulása érdekében.

Egészségfejlesztési foglalkozások száma: 5 alkalom az általános iskolában.

Közegészségügyi és járványügyi feladatok keretén belül a védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési, valamint adminisztratív (szülői tájékoztatók írása szűrővizsgálatok-, védőoltások idejéről, szűrővizsgálatok eredményéről, védőoltás teljesítéséről jelentés készítése, egészségügyi dokumentációba regisztrálni a védőoltás beadását) feladatokat végzem.

7. osztályos lányok HPV elleni védőoltása.

Védőoltásban részesült tanulók száma: 6. osztályban (MMR, DPT): 16 fő,

7. osztályban (hepatitis B): 13 fő, valamint

HPV elleni védőoltásban részesült lányok száma: 6 fő.

A 7. osztályos lányok védőoltásának beadását az ÁNTSZ honlapján elektronikusan, személyenként rögzítem, valamint az elszámoló jelentés is ezen a honlapon történik.

A kampányoltások beadásának jelentése is táblázatban, egyéni adatok rögzítésével valósul meg.

Tetvességi vizsgálatot negyedévente végzek, fejtetvesség esetén szükség szerint.

Környezet-egészségügyi feladat a tantermek, tornaterem és egyéb helyiségek ellenőrzése, hiányosság esetén jelzéssel élek.

Csoportos egészségnevelés területen 1 alkalommal volt, résztvevők száma: 28 fő

Decs II. körzet:

Gondozott családok száma: 132 (2019 decemberi állapot szerint)

Nővédelmi munka:

Nővédelmi látogatások száma: 48

Tanácsadáson megjelentek száma: 4

Várandós anyák gondozása:

Várandós anyák száma: 40 fő, ebből veszélyeztetett: 25 fő

Önálló védőnői tanácsadáson résztvevő várandós anyák száma: 205 fő

Várandós anyáknál történt látogatások száma: 137

Gyermekágyas és szoptatós anyák gondozása:

Az év folyamán szült anyák száma: 26 fő

A szült anyák közül gondozásban részesülők száma: 26 fő.

Gyermekágyas anyáknál történt látogatás száma: 168

0-6 évesek gondozása:

0-11 hónaposok száma: 316 fő (havi átlag 26 fő) Ebből veszélyeztetett: 79 fő, havi átlag 7 fő)

Védőnői látogatások száma: 478

Orvos és védőnő együttesen tartott tanácsadásán megjelentek száma: 118

Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma: 197

12-36 hónaposok száma: 654 (havi átlag 55) fő. Veszélyeztetett: 8 fő,

Védőnői látogatások száma: 298

Orvossal együtt tartott tanácsadáson megjelentek száma: 78

Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma: 149

3-6 évesek száma: 1249 fő (havi átlag 104) Ebből veszélyeztetett: 120 (havi átlag 10) fő

Védőnői látogatások száma: 245

Orvossal együtt tartott tanácsadáson megjelentek száma: 24 fő

Önálló védőnői tanácsadáson megjelentek száma: 159 fő

7-18 éves otthon gondozottak száma: 45 fő (havi átlag 4) Ebből veszélyeztetett: 1 fő .

Védőnői látogatások száma: 7

Területen végzett egészségnevelés: 1 alkalom, résztvevők száma: 34 fő

Iskola-egészségügyi tevékenység:

A sárpilisi óvodába beiratottak száma: 39 fő

Az óvodáskorúak szűrővizsgálata tanácsadás keretén belül történik.

A népegészségügyi program szerint kiemelt feladat az egészségnevelés/fejlesztés.

Az óvodában egészségnevelés 2 alkalommal történt, személyi higiéné, fejtetvesség megelőzés terén.

Tisztasági – tetvességi vizsgálatot az intézményben havi rendszerességgel végzem.

A védőnői körzetek bemutatása után a gondozási és egyéb feladatainkat szeretnénk ismertetni.

A növelmi munka szerves része a védőnői munkának. Ez irányú tevékenységünk során rendszeres egészségnevelést végzünk a családoknál.

Családtervezéssel kapcsolatos tanácsokat adunk, az anyaságra, szülői szerepre való felkészülést segítjük, melybe bevonjuk az édesapákat is

- **Családlátogatás** a rendeletben meghatározott iránymutatás alapján

A területi védőnő által kötelezően felajánlott családlátogatások gyakorisága

- várandós anya	a várandósság ideje alatt legalább 4 alkalommal, (ebből az első látogatás a gondozásba vétel után 2 héten belül), fokozott gondozást igénylők esetén havonta egy alkalommal és szükség szerint
- gyermekágyas anya	az intézetből hazajövetel után 48 órán belül - munkaszüneti nap esetében az azt követő első munkanap -, majd az első 6 hétben legalább hetente.
- újszülött, csecsemő	a hazaadást követő 48 órán belül - szombat, vasárnap vagy munkaszüneti nap esetében az azt követő első munkanap -, majd ezt követően az első 6 hétben legalább hetente
- csecsemő (6 hét-1 éves kor)	havonta, fokozott gondozást igénylők esetében havonta és szükség szerint
- 1-3 éves korú kisdéd	évente legalább 6 alkalommal, fokozott gondozást igénylők esetében évente legalább 6 alkalommal és szükség szerint
- 3 éves kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig (ha nem jár közösségbe)	évente legalább 4 alkalommal, beiskolázás előtt kötelezően; fokozott gondozást igénylők esetében évente legalább 4 alkalommal és szükség szerint, valamint beiskolázás előtt kötelezően
- 3 éves kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig (ha közösségbe jár)	évente legalább 2 alkalommal, beiskolázás előtt kötelezően; fokozott gondozást igénylők esetében évente 2 alkalommal és szükség szerint, valamint beiskolázás előtt kötelezően
- oktatási intézménybe nem járó tanköteles korú gyermek	évente legalább 2 alkalommal, illetve szükség szerint

A 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról alapján a nevelési-oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladatok:

1. Az éves munkatervhez a védőnői feladatok **összeállítása, egyeztetése** a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével.

2. A **tanulók védőnői vizsgálata** 6 éven felüliek esetében kétévenként (kivéve a színlátás vizsgálata):

a) a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,

- b) a pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása,
 c)²¹ érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás) és a színlátás vizsgálata a 6. évfolyamban,
 d)²² mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,
 e) vérnyomásmérés,
 f)²³ pajzsmirigy tapintásos vizsgálata a 4. évfolyamtól.
- 3.²⁴ A gyermekek, tanulók **személyi higiéniájének ellenőrzése.**
4. **Elsősegélynyújtás.**
5. Az **orvosi vizsgálatok előkészítése.**
6. A **védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.**
7. A **krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.**
8. **Részvétel az egészségtan oktatásában** elsősorban az alábbi témákban:
 a) az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),
 b) családtervezés, fogamzásgátlás,
 c) szülői szerep, csecsemőgondozás,
 d) önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek,
 e) szenvedélybetegségek megelőzése.
9. Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniás ellenőrzésében való részvétel.
10. **Kapcsolattartás a szülőkkel** (szülői értekezlet, családlátogatás).
11. Pályaválasztás segítése.
12. Az elvégzett feladatok **dokumentációjának** vezetése (egészségügyi törzslapok, Egészségügyi Könyv²⁵, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

A területi védőnő feladatainak egyéb csoportosítása

A védőnő feladatai a fent felsoroltakon túl más szempontok alapján is csoportosíthatók.

Gondozási tevékenység

- A várandós első megjelenésétől gyermeke iskolába lépésig a területi védőnői ellátás keretében (családlátogatás, tanácsadások, fogadóóra, kapcsolattartás a szülőkkel minden lehetséges módon – interneten, vezetékes telefonon, és saját fenntartású mobiltelefonunkon)
- A gyermek középiskolába kerüléséig az iskola egészségügyi gondozás keretében

Szűrések:

A területi védőnő szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tevékenységét az 1997. évi CLIV törvény, a 2015. évi CXXIII törvény, a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet, valamint az 51/1997. (XII. 18.) NM rendeletek határozzák meg.

2017 szeptemberétől a vizsgált életkorok az alábbiakkal módosultak: 1, 2,3,4,9,15,18 hónap, 2 év, 2,5 év, 3,4,5,6 év és 7 éves életkorban akik nem kezdték meg az iskolai tanulmányaikat.

A szürendő életkorokban szülői kérdőívek is bevezetésre kerültek, melyek segítik a gyermekeknél az elváltozások korai felismerését.

A védőnők szűrési tevékenységének kiterjesztése az apró eltéréseket is felszínre hozza majd. Ez nagy előrelépés a problémás gyermekek mielőbbi fejlesztése szempontjából, amennyiben az általunk észlelt eltérésekre, a megnövekedett szükségletre az egészségügyi ellátó rendszer is megnövelt kapacitással (betegutak egyértelművé tétele, szakemberek létszámának növelése) tudna reagálni.

Adminisztrációs tevékenység:

- Nyilvántartások vezetése
 - gondozottainkkal kapcsolatos adatok, létszámok nyilvántartása
 - védőoltások nyilvántartása
 - Tervek készítése:
 - védőoltási, státuszvizsgálati terv havonta
 - iskola egészségügyi munkaterv, iskola vezetésével egyeztetett munkaterv
 - gondozási terv valamennyi gondozott személy számára (várandós, gyermekágyas, csecsemő, kisdéd és kisgyermek)
 - Jelentések készítése
 - Naponta: munkanapló, családlátogatások, tanácsadások történései
 - Havonta: tanácsadási forgalom, védőnői látogatások összesítése, havi védőnői jelentés, folyamatos oltási jelentés, költözések nyomon követése, népmozgalmi jelentés, valamint tetvességi szűrésről jelentés készítése
 - Évente: éves védőnői összesítő jelentés (írásban és online), jelentés gyermekvédelmi tevékenységről, hepatitis-B szűrések az adott évben várandós anyák körében, jelentés iskola egészségügyi munkáról, élveszületési- és súlyszerinti jelentés, évi egyszeri adatszolgáltatás

Egyéb tevékenységeink: beköltözés esetén kikérő küldése, elköltözéskor törzslapok fénymásolása, küldése, szülői tájékoztatók szűrővizsgálatokról, védőoltásokról, védőnői igazolás szűrővizsgálatról stb.

Járványügyi tevékenység:

- Védőoltások szervezése, lebonyolítása, jelentések készítése (életkorhoz kötött védőoltások – egy gyermeknél 6 éves korig 10 db kötelező védőoltás)
Kampányoltások (6. osztályban MMR, Di-Per-Te, 7. osztályban hepatitis-B elleni két db oltás)
7. osztályos leányoknál nem kötelező: HPV elleni védőoltás
 - Oltóanyagok igénylése, kampányoltásról jelentés készítés
 - Fejtetvesség eliminálása (nem együttműködő szülők esetében csaknem lehetetlen küldetés)
- Évente két alkalommal higiénés körülmények ellenőrzése az oktatási intézményekben.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenység:

A szakfelügyeletei ellenőrzések idei kiemelt szempontja a védőnő gyermekvédelmi feladat ellátásának ellenőrzése. A helyzet javításának egyik fontos lépése, hogy ez év elejétől a védőnői ellátásról a családok nem mondhatnak le.

A gyermekvédelemben az alábbi feladatokat látjuk el:

- Kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival (orvosok, pedagógusok, óvodapedagógusok, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal, rendőrség)
- Részvétel esetkonferenciákon, szakmaközi egyeztető megbeszéléseken, rendőrségi meghallgatáson
- Környezettanulmány, helyzetértékelés készítése
- Probléma esetén jelzés

Karitatív tevékenység:

- A Védőnői Szolgálathoz leadott adományok fogadása és osztása folyamatosan

Közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában való részvétel:

A Védőnői Szolgálat „Anyatejes nap”-ot szervez a várandósok és a hosszú ideig szoptató anyák számára. A rendezvény megszervezéséhez, lebonyolításához az önkormányzat nyújt anyagi segítséget. Célunk az anyatejes táplálás népszerűsítése, támogatása.

Továbbképzések, működési nyilvántartás, kamarai tagság, részvétel a védőnő képzésben

Bár a védőnő az *egészségügyi alapellátásban* foglalkoztatott munkavállaló, több tekintetben (kivéve bérfejlesztés) az egészségügyi szakdolgozókra megállapított kötelezettségek vonatkoznak rá. (Továbbképzési kötelezettség esetében ld. **63/2011. (XI. 29.) NEFMI rendelet az egészségügyi szakdolgozók továbbképzésének szabályairól**)

5 éves továbbképzési ciklusaink lejártával működési nyilvántartásunk megújítását kell kezdeményeznünk, melynek feltétele az adott időszakban 150 továbbképzési pont megszerzése. A folyamatos fejlődés, gondozottaink változó igényeinek kielégítése, a naprakész ismeretek a mi hivatásunkban is elengedhetetlenek, ezért igyekszünk képezni magunkat. A lehetőségek közül elsősorban az ingyenes, és közelünkben elérhető programokat választjuk.

A védőnők számára is kötelező a MESZK-tagság (Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara).

Gyors ütemben változó, rohanó világunkban a védőnő szerepe is átértékelődik. A felvilágosult gondolkodású, modern szülők egyre kevésbé, vagy más formában, a hátrányos helyzetű családok pedig egyre inkább igénylik segítségünket, támogatásunkat. Sajnálatos módon a Magyar Örökség díjas Védőnői Szolgálat átalakításakor ezt a kettős igényt a döntéshozók nem veszik figyelembe. Az átalakításban részt vevők, valamint a szakmában tevékenykedő, a mindennapok gyakorlati problémáit valóban ismerő védőnők közötti párbeszéd nem hatékony.

A gondozottak részéről felmerülő, folyamatosan változó elvárásokat elavult módszertani ajánlásaink nem követik, soha nem volt még ekkora jelentősége a továbbképzéseknek. A szakmai és személyiségbeli fejlődés elengedhetetlen, ha tájékozottságban az interneten informálódó gondozottak előtt kívánunk járni, és speciális igényeik, kérdéseik kapcsán a családok hasznára szeretnénk válni.

A szülő gyermekneveléssel, - gondozással kapcsolatos felelőssége egyre inkább a védőnőre hárul. Probléma esetén ő az első ember, akit számon kérnek: miért nem volt ott, miért nem tájékoztatta a szülőt, miért nem jelzett. E folyamatos pszichés nyomás mellett a felsőbb szakmai vezetés részéről a szakmai támogatás hiánya is érezhető. Hivatásunk lassan hivatali munkává, a gondozottak ellenőrzésévé, papírgyártássá lényegül át.

Minőségi munkánk elvégzéséhez évek óta szeretnénk elsősorban egy megbízható, védőnői programot. Jelenleg a „Védőnő 2007” programot használjuk, amely elavult, évek óta nem fejlesztik. Mivel új módszertani útmutatók szerint dolgozunk, ennek megfelelni evvel a programmal nem tudunk. Valamint jeleznénk, hogy e program tartalmazza az elmúlt 12 év számítógépes védőnői dokumentációját is. A védőnői egészségügyi dokumentumok megőrzésének ideje 30-50 év, melyet a Szolgáltatónak (aki jelen esetben az Önkormányzat) biztosítani kell. E programban levő egészségügyi adatok megőrzése nem biztosított, mivel ez az ingyenes védőnői program Windows 7-re lett tervezve. A mi gépünkön Windows 8 van gyárilag telepítve, akadozik az adatfelvitel. A napi mentés mellett is előfordult, hogy „elvesztek” adatok s a visszaállításához szakember segítségére volt szükség. Ennek ellenére volt, hogy pótolni kellett hetekre visszamenőleg a tanácsadást, látogatást. Mivel a mentést csak tömörítve lehet elvégezni, így az adat megtekintése csak számítógépes szakember segítségével lehetséges. Számítógépcsere esetén az adatátvitel szinte lehetetlen, nem kompatibilisek egymással a Windows program miatt. Ismételten folyamatban van már többedik alkalommal egy központi internetes program kidolgozása, mely tesztelés alatt áll. Ebbe a programba az eddig számítógépre felvitt adatokat nem lehet konvertálni, így a Védőnő 2007 programban levő adatok szinte „titkosítva” vannak (mentett adatokhoz nem lehet hozzá férni).

Ezért kérjük a Tisztelt Testületet, hogy amíg ez a program (VOIR) nem lesz működőképes addig olyan programot biztosítson az adatok megőrzése érdekében, amely átveszi az elmúlt évek egészségügyi dokumentációit. Léteznek olyan fizetős védőnői programok, melyet folyamatosan fejlesztenek a védőnői munka aktuális változásaihoz igazítva. Ezt a fizetős programot környékünkön a legtöbb Védőnői Szolgálat ezt alkalmazza. Kérésünk lenne, hogy a következő évre egy színes nyomtató vásárlását támogassa az önkormányzat, mivel többször kapunk színes tájékoztatókat, plakátokat és ezeket csak fekete színnel tudjuk kinyomtatni.

Segítő támogatásukat előre is köszönjük !

Decs, 2019. december 7.

Tisztelettel: Szabolcsné Kátai Mária és Pécsi Zoltánné
védőnők